

Posudek diplomové práce

Srch, Daniel, *Hollywoodský blacklist – doba, ideologie a filmový průmysl*
Diplomová práce
FF UK, Ústav světových dějin, Seminář nejnovějších dějin
Praha 2010, 225 s. rkp.

Diplomová práce Daniela Srcha je analýzou jednoho z nejzajímavějších fenoménů poválečných dějin Spojených států amerických – útoku amerických úřadů na Hollywood v éře tzv. mccarthismu. Vytváření tzv. blacklistu, na němž se ocitla celá řada velmi významných osobností hollywoodského filmového průmyslu, představuje jeden z nejznámějších projevů amerického poválečného „honu na čarodějnice“, jemuž se česká historiografie dosud podrobně nevěnovala. Srchova práce je cenným příspěvkem k poválečným dějinám Spojených států, a v širších souvislostech také studené války, nejen proto, že zaplňuje prázdné místo v české historiografii, ale také vzhledem ke kvalitě jejího zpracování. Autor se totiž nespokojuje s pouhým popisem či rozбором tohoto de facto ideologického útoku, ale zasazuje svou analýzu do širších (a velmi složitých) vnitropolitických a zahraničněpolitických souvislostí. Díky tomu je Srchova diplomová práce vynikající úvahou nejen o zkoumaném fenoménu, ale také o více i méně známých aspektech světových a vnitropolitických dějin USA, jež autor velmi umně spojuje „s ‚mikrokosmem‘ filmového průmyslu“, což „umožňuje zajímavé propojení ‚velkých‘ a ‚malých‘ dějin“.

První kapitulu považují za vstupní – autor v ní předkládá stručný, ale poměrně zdařilý rozbor více méně známých aspektů vnitřní a zahraniční politiky tří po sobě následujících amerických prezidentů – F. D. Roosevelta, H. Trumana a D. Eisenhowera. Vzhledem k tomu, že se jedná o jakýsi přehled, jímž si autor připravuje „půdu“ pro analýzu svého tématu, je pochopitelné, že by se o některých jeho závěrech dala vést širší diskuse (autor si je toho samozřejmě vědom a odkazuje čtenáře v poznámkovém aparátu na nejvýznamnější díla české a světové historiografie k dějinám USA od třicátých do padesátých let 20. století, která mu v tom mohou posloužit – již při této příležitosti mohu konstatovat, že rozsah a hloubka Srchem prostudované literatury vzbuzuje velký respekt).

Jádrem Srchovy práce jsou dvě následující velké kapitoly, přičemž druhou kapitulu, analyzující na jedné straně formování ideologie tzv. amerikanismu, jehož ostrá antikomunistická rétorika se projevila zejména v období začínající studené války (ale dokonce i před ní), a na druhé straně vznik komunistického a odborového hnutí v USA, považují paradoxně za přínosnější než třetí kapitulu, pojednávající o hollywoodském blacklistu. Je nepochybné, že obě dvě kapitoly spolu úzce souvisí – bez podrobné analýzy dvou proti sobě stojících ideologií, jež se v USA formovaly od třicátých let (respektive dvacátých let; základy amerikanismu ještě dříve), a bez jejich zasazení do historických souvislostí této bolestné éry, v níž se Spojené státy musely vyrovnávat s důsledky Velké hospodářské krize, s druhou světovou válkou, nástupem studené války a faktem, že se staly rozhodující světovou velmocí zodpovědnou za západní civilizaci, by nebylo možné porozumět fenoménu „honu na čarodějnice“, jehož součástí byl i útok na Hollywood.

Třetí kapitola zkoumá nejen fenomén tzv. blacklistu, ale je vynikající mikrosondou do jistých aspektů dějin Hollywoodu (odborová činnost, stávky, negativní dopady hospodářské krize a krátký boom po druhé světové válce přecházející recesi filmového průmyslu, vliv komunistických a se Sovětským svazem sympatizujících umělců atd.), nutných pro pochopení

zkoumaných událostí – autor svou chronologickou analýzu začíná v zásadě od dvacátých let a dotahuje ji do padesátých let 20. století. K vlastnímu rozboru vytváření tzv. blacklistu se dostává ve dvou posledních podkapitolách – dle mého soudu je jeho analýza, byť výtečně napsaná, příliš stručná a zasluhovala by si širší prostor, možná vlastní samostatnou kapitolu, což dává Srchovi prostor k dalšímu zkoumání a bádání.

Autorova práce se, jak už jsem výše poznamenal, opírá o širokou škálu důležitých pramenů a literatury – množství prostudovaných materiálů budí respekt. Srch předložil vynikající analýzu, jeho práce s dobovými prameny a sekundární literaturou vykazuje prvky vyspělého přístupu a jako takovou ji také hodnotím. Jedinou výtku tak mám k formální a stylistické stránce práce. I když je stylistika v zásadě na velmi slušné úrovni (a překonává obecný průměr prací odevzdávaných na FF UK), neodpustím si vzhledem k vynikající obsahové kvalitě poznamenat, že tam jsou místa, která by šla před případnou publikací textu vylepšit (například četné anglicismy ve větných konstrukcích atd.). Autor by měl být také pečlivější při čtení textů, časté překlepy a formální chyby kazí dojem z jeho práce (z nejvážnějších chyb uvádím pro dokreslení následující: s. 45 – Čankajšek, jak správně píše na s. 46, nikoli Čangajšek; s. 66 – nepíše se panflet, ale pamflet; s. 78 – události nedávají podnět, ale podnět; s. 85 – nikoli Robert Nixon, ale Richard Nixon, jak má na stejné stránce jednou správně napsáno; s. 136 – nikoli Frank Carpa, ale Frank Capra; s. 160 – nikoli Roland Reagan, ale Ronald Reagan, etc.); autor by se měl, dle mého soudu, vystříhat také častého užití sousloví *ad futuro*, jímž text příliš zatížil. Srcha lze na druhou stranu pochválit za zpracování vynikajícího poznámkového aparátu a příloh.

Diplomová práce Daniela Srcha patří k nejkvalitnějším studentským počínům a jako takovou ji doporučuji k obhajobě a hodnotím klasifikačním stupněm

.....vyborně.....

Současně navrhuji, aby byla Srchova práce vzhledem ke své kvalitě doporučena k uznání jako práce rigorózní, tj. jako práce, po jejíž úspěšné obhajobě a po složení státní rigorózní zkoušky bude autorovi udělen titul PhDr.

V Praze 19. srpna 2010

PhDr. Stanislav Tumis, M. A., Ph.D.

Ústav slavistických a východoevropských studií FF UK Praha